

«Шевченківська премія: 65 років найвищої проби українського духу»

Віртуальна виставка

65 років з часу заснування Національної премії України

імені Тараса Шевченка

Шевченківська премія святкує ювілей!

2026 року виповнюється 65 років від дня заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка (Шевченківської премії).

Витоки та заснування

Національна премія України імені Тараса Шевченка є державною нагородою, що присуджується за найвидатніші твори літератури, мистецтва, публіцистики та журналістики, які становлять вершину духовного надбання українського народу.

Її історія розпочалася у 1961 році, під час радянської «відлиги». Саме цього року відзначали сторіччя від дня смерті великого українського поета, що стало знаковою подією для заснування нагороди.

Перші кроки та лауреати

20 травня 1961 року була прийнята постанова Ради Міністрів УРСР «Про встановлення щорічних Республіканських премій імені Тараса Шевченка». Головою урядового комітету із присудження премії став відомий драматург

Олександр Корнійчук. 9 березня 1962 року першими лауреатами премії були названі Олесь Гончар і Павло Тичина (література) та Платон Майборода (музика).

Олесь Гончар, Павло Тичина та Платон Майборода у день вручення їм Шевченківської премії, 7 червня 1962 року.

Статус премії та її розвиток

23 квітня 1969 року премія отримала статус Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка. 27 вересня 1999 року Указом Президента України її перейменовано в Національну премію України імені Тараса Шевченка. Спочатку премія присуджувалась у 3-х номінаціях, але з роками їх кількість зростала. Починаючи з 2026 року, Національна премія присуджується у 13 номінаціях.

Присвоєння та вручення

Особи, удостоєні Національної премії, отримують звання лауреата, диплом, почесний знак та грошову винагороду. Як правило, щорічно Президент України вручає Національну премію 9 березня під час урочистого святкування дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

До вашої уваги Наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка» підготувала книги декількох лауреатів Національної премії імені Тараса Шевченка в галузі літератури, які є у фонді бібліотеки.

Знайомтеся із творами і, можливо, ви знайдете серед них такі, які захочеться почитати!

821(477)“1917/...”

3-14

Загребельний П. А. В.

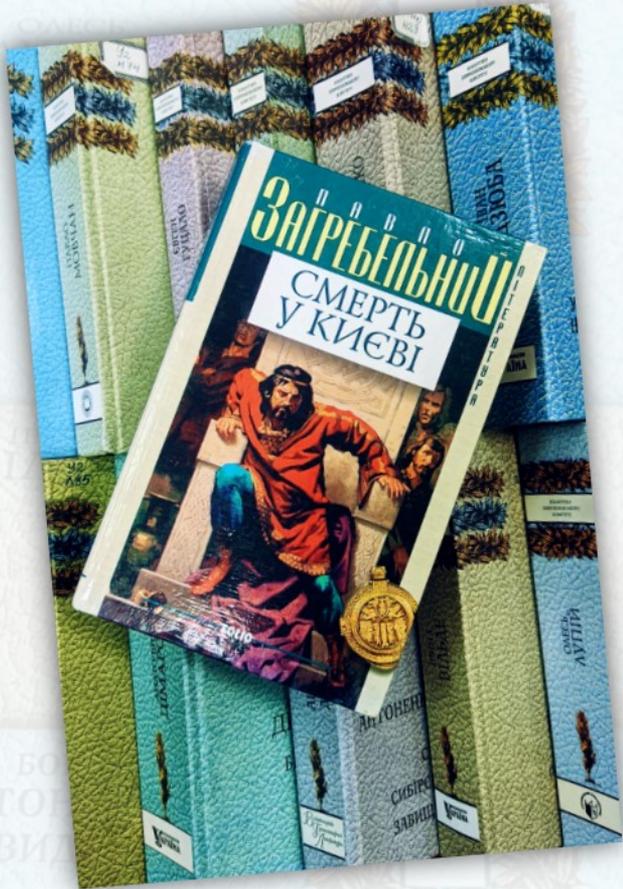
Смерть у Києві : роман.

Харків : Фоліо, 2003,

605 с.

Павло Загребельний — український письменник, лавреат премії імені Т. Г. Шевченка у 1974 році. Отримав нагороду за історичний роман «Смерть у Києві».

Національна премія України імені Тараса Шевченка

«Смерть у Києві» — роман про Київську Русь. Події відбуваються у XII столітті за часів жорстоких і кривавих міжусобних воєн.

Князь Суздальський Юрій Долгорукий – правитель розсудливий, обдарований державною мудрістю – замислив об'єднати землі руські, встановити між ними мир і злагоду. Заради цього, а не для слави зібрався він іти на Київ, виступити проти Ізяслава та інших непримиримих князів. Нелегкий був той шлях, багато перешкод чинили Юрію боярство і церковники, які не зупинялися перед найтяжчими злочинами, щоб зганьбити Долгорукого, не допустити його до Києва. Та це нікому не вдалося. І от Юрій, син Мономаха, праправнук Володимира Великого, відірваний од Києва цілих п'ятдесят літ, повертається до славного слов'янського града, щоб сісти на стіл батька свого, своїх дідів-прадідів. Радісно зустрічала його сила-силенна народу, йому відчинені усі брами міста – великий князь в'їздить у Київ...

821(477)“1917/...”

М34

Матіос М.

Солодка Даруся :
роман. Львів :
Піраміда, 2010, 424 с.

Матіос Марія—українська
письменниця, лавреатка
Шевченківської премії 2005
року у номінації «Література»
за роман «Солодка Даруся».

1970-ті роки в Україні. Дарину Ілащук, душевно хвору жінку, яка проживає у селі Черемошне на Буковині, називають прізвиськом Солодка Даруся. Місцеві мешканці вважають, що вона давно втратила глузд, адже жінка не розмовляє і має часті головні болі. Тому Даруся дуже самотня. Пережита в дитинстві трагедія наклала на неї свій відбиток, якого жінка не змогла позбутися. Від голодної й холодної смерті її рятують лише батьківська хата й добросердні сусіди та жителі села. Хоча й люди вже звикли до Дарусі й розуміють причини її стану, проте все ж час від часу відчувають страх — чи то перед нею самою, чи перед відлунням власної провини, адже суспільні забобони, заздрість і страх зробили свій вклад у стан бідолашної жінки.

В романі немає епохальних людей чи подій, позитивних чи негативних героїв, але, як стверджує критика, «коли читаєш цю книгу, болить серце».

821(477)“1917/...”

Л86

Луцишина О.

Іван і Феба : роман .

Львів : Старий Лев,
2019, 392 с.

Оксана Луцишина – лауреатка Шевченківської премії 2021 року у номінації «Література» за роман «Іван і Феба».

«Іван і Феба» — роман, дія якого розгортається в останні роки радянської влади й у перші роки української Незалежності.

Після навчання у Львові та участі у Революції на граніті герой книги Іван повертається в рідний Ужгород, де одружується з поеткою Марією, що називає себе Фебою.

Львів та Київ — міста з бурхливим політичним життям, Ужгород натомість вирізняється дещо гротескною атмосферою патріархального сімейного укладу та раннього капіталізму по-українськи. Тут легко обійтися без спецефектів із горору чи трилера: сама реальність повсякденного життя підказує ходи, які за напругою можуть посперечатися з творіннями Кінга або Кустуріци.